

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra 250 Pengő, negyedévre 720 Pengő

Árvay Árpád képviselőt megválasztották a Ház jegyzőjévé

Amint azt tegnapi számunkban jelentettük, a képviselőház tegnap kezdte meg ötödik ülészeit. Ebből az alkalomból megválasztották a Ház tisztikarát, melybe Nagyszalonta város képviselője, Árvay Árpád harmadikban kerül be, mint jegyző. Ő az egyedüli erdélyi politikus, aki ezúttal is bekerült a Ház tisztikarába.

Ugy érezzük Nagyszalontát kitüntetés érte Árvay Árpád megválasztásával. Ezt mondjuk, pedig azt is tudjuk, hogy a megválasztás kitüntetése elsősorban Árvay Árpád személyének szól. A megválasztással képviselőnk értékes személyisége nyerte el méltó jutalmát, s ha ebből a kitüntetésből Szalonta valamit is mégis magának vindikál, az természetes folyománya annak a szeretetnek, amellyel Szalonta viseltetik képviselője iránt. Szalonta szívvel-lélekkel a magáénak érzi képviselőjét, magát látja benne, következésképp az ő kitüntetését is a magáénak veszi.

Képviselőnk a mi emberünk, az erdélyi szellem politikai képviselője, a Ház tisztikarában egyetlen reprezentánsa a mi mentalitásunknak. Erről beszélhetünk és beszélünk is kell, mert a felszabadult erdélyrészi területek társadalmi osztályainak egybeforrottsága, vallásfelekezeti higgadtsága példaképe lehet az országos politikának is. Megbékülést, megértést, egybeforrottságot hirdet, kér az az országtól; annak megvalósítását kéri, ami a mi sajátunk, amit a huszéves idegen járom alatti szenvedés lelkünkbe elplántált.

Az ország egységes, ám hogy ez az egység erőnként jelentheti, része van abban a címkorságmentes, a társadalmi válaszfalakat nem ismerő erdélyi szellem természetes egységének. A felszabadult erdélyrészi területeken nem a torzsalkodások felhagyása jelenti az egységet, hanem az egybefogás emberi méltóságot adó tudata.

Ez a tudat él bennünk és kívánjuk és hisszük, hogy képviselőnk e tudat dicsfényében a képviselőház tisztikarába kerülve áll itt köztünk, Nagyszalontán, az erdélyi szellem előrekívánczó hídfeijénél, azon a ponton, amely ha nem is választ el magyart a magyartól, de amely pont a neveltségek ütközőpontja. Ütközőpont, de nem válaszfal, mintahogy az Alföld és annak peremén fekvő Szalonta közt sincs áthághatatlan hegylánc.

Görögország légvédelmi intézkedéseket fogantat

Görögországban a légvédelmi intézkedések egész sorát fogantatják. Kormányrendeletre minden 2000 lakosnál nagyobb községben légvédelmi

pincéket kell építeni. Az óvintézkedések végrehajtásának záros határidőn belül meg kell történnie.

Bulgária teljesíti balkáni feladatát

A bolgár főváros élénken figyeli a nemzetközi eseményeket. A lapcikk hangszorozza, hogy Bulgária tudatában van a ráváró szerepnek, ön-

tudatosan várja az elkövetkező eseményeket és feladatát maradéktalanul teljesíteni is fogja.

Churchill vallomást tett a buvárhajók elleni tehetetlenségéről

Német különjelentés tegnap délután azt adta hírül, hogy 21 Grönland felé igyekvő angolszász hajót süllyesztettek el a német buvárhajók, 131 ezer tonna ürtartalommal. Ebben a hónapban már 35 angolszász hajó került tengerfenékre 240 ezer tonna ürtartalommal. A nemzetközi sajtó kitartással hangsúlyozza, hogy a küzdelmek

súlypontja a tengerekre terelődött át s ott is dől el a háború sorsa. A buvárhajóharcokról Churchill, angol miniszterelnök is nyilatkozott tegnap. Azt mondta, hogy Knox, amerikai tengerészeti miniszterrel egyetért abban, hogy az angolszászok hajóvesztésegei nagyok s azon nem lehet segíteni.

Tunisz északi csücskét védi a tengely

A tuniszi harcok ellanyhultak s ezzel véget ért az angolszászok harmadik nagy offenzívája. A tengely ezutáni feladata Tunisz északi csücskének védelme lesz. Ez a védelmi vonal Tunisz és Bizerta között húzó-

dik. A területet nagy hegyek veszik körül s oda csak hágókon lehet bejutni. Az új angolszász offenzíva megindításának késleltetésére a tengely nagy ellentámadásokba kezdett.

A háború döntő pillanatait éljük

Berlinben mondják, hogy a háború döntő pillanataihoz érkezett. Mussolini és Hitler ennek tudatában hozta meg döntéseit Európa védelmére. Berlinben az angolszászok partaszállási kísérletét kilátástalanabbnak tartják mint valaha. A bolgár lapok is arról cikkeznek, hogy a háború elérkezett sorsdöntő fordulathoz. Ha ezidén nem is lesz végük a küzdelmeknek, de a győzelem sorsa eldőlt. Rómában arról cikkeznek az újságok,

hogy nem lehet kétséges a tengely győzelme azok ellen, akik szabadságot hirdetnek, de a valójában mindenkit elnyomnak. A tengely győzelme esetén minden népnek egyforma joga lesz az élethez s elsősorban nemzeti életéhez. A tengely kezdettől fogva való háborús célja az igazságos béke biztosítása.

Vettél már leveledre hadigondozási bélyeget?

A fürdés ideje április 15-től kezdődően reggel 6 órától este 7 óráig tart.

A véletlen, mint mentőangyal

Zuhanás 1500 méter magasból - az ágyba

Az ember életében mindig nagy szerepet játszik a véletlen. Néha bal szerencsét hoz a nemvárt beavatkozás, néha derűs, humoros élményt, néha azonban életbevágó jelentősége is van. A legtöbb ember fél ettől a beavatkozástól, mindentől, ami váratlan. Az alábbi néhány igaz történet azonban igazolja, hogy a szeszélyes hatalom, éppen azért, mert olyan szeszélyes, néha a mentőangyal szerepében is szívesen fellép.

A csodával határos módon menekült meg a világháború idején az „LZ 37” léghajó kormányosa. Az 1500 méteres magasságban haladó léghajót egy ellenséges repülőgép tüzelése lángba borította. A főkormányos az életről természetesen teljesen lemondva a gondola padlójára vetette magát — és kórházi ágyon ébredt fel. A gondola egy apácakolostor tetejét átszakította és a padláson akadt meg. A főkormányos azonban az ütközés ereje kiröpítette a gondolából, megpedig a padlásteljárón keresztül éppen az ágyba, melyet tulajdonosa csak néhány perc cel azelőtt hagyott el.

Hobokenben, New York egyik városrészében egy hatalmas bérpalotában tűzvész ütött ki, mely olyan gyorsan elharapódzott, hogy a lakóknak már nem volt idejük a menekülésre. Bár a nagy zűrzavarban senkinek sem jutott eszébe, hogy a tűzoltókért telefonáljon, hirtelen tűzoltóautó kanyarodott a ház elé és

még éppen idejében érkezett, hogy a végzetes eseménynek elébe vágjon. És miképp volt ez lehetséges? Egy részeg dologkerülő az égő ház közelében meggondolatlan tréfából betörte a tűzjelzőállomás üvegjét és ezzel riadoztatta a tűzoltókat.

A jugoszláv hegyvidéken megtörtént, hogy egy paraszt fiacskája, az öt éves Toplak Mátyás nyomtalanul eltűnt. Nagyatya a gyermeknek szánkót ajánlkozott, melyet a gyermek nyomban elindult kipróbálni, azonban szülei hiába várták haza. A kutatómunka természetesen nyomban megindult, de minden hiába volt. A közben kitört hóvizatar minden nyomot betakart. Végre több napon és éjjelen át tartó nyomozás után egy kutya rábukkant a nyomra, mely egy öt kilométer messze fekvő bozótosba vezetett. A kutyát követő mentők egy hat ózből álló falkát vertek fel, az őztanyán pedig földig égő ágak között egy száraz fűvel és falevével kibélelt mélyedésben teljesen kimerülve bár, de egészségesen és minden fagyás nélkül megtalálták a régóta holtnak hitt gyermeket. Amint kiderült, az eltévedt gyermek, amikor a szél elől a sűrűben meg akart huzódni, véletlenül az őzek menedékhelyén telepedett meg, melyek éjjel hazaérkezve minden félelem nélkül melléje feküdtek és testükkel melegítve megmentették a megfagyástól.

(MN)

Négy hónapi fogházra ítélték egy Váradra származott szalontai bádogost

A kincstár kárára elkövetett lopásból származó orgazdaság vádjával terheltén került a nagyváradi törvényszék büntető bírósága elé Farkas Ferenc szalontai születésű, 41 éves, Vitéz-utca 44 szám alatt lakó bádogos. A vádlott 1941 tavaszán lopásból eredő kincstári tárgyakat vett meg és adott el, többek között ingeket, köpenyt, nadrágot, nyeregű pokrócot, tábori takarót, konzervet és 120 liter benzint.

A megtartott főtárgyaláson Farkas Ferenc azzal védekezett, hogy felesége tisztításokat vállalt a kaszárnyából és így kerültek hozzá a kincstári tárgyak. A benzint pedig tisztítás céljaira kapta. Farkas Ferenc tagadta, hogy bármit is tudott volna az ingóságok eltulajdonításáról.

A királyi ügyész példás büntetést kért a köz megnyugtatóra, tekintve, hogy az elkövetett bűn súlyos mérlegelés alá esik háborús időben. A védők a lopott tárgyak csekély értékét hangoztatták és enyhe büntetést kértek, hivatkozva védenekik tudatlanságára és büntetlenségükre.

A bíróság két órán át tartó tárgyalás után ítéletet hirdetett és Farkas Ferencet folytatólágosan elkövetett or-

gazdaság vétsége miatt négyhónapi fogházra ítélte, míg feleségét a vád és következményei alól felmentette. Két berautó tulajdonost, akik a benzint az orgazdától megvették, 100—150 pengőre ítélte a bíróság jogerősen.

Farkas és felesége az ítéletben megnyugodtak, a kir. ügyész azonban súlyosbításért felebbezést jelentett be.

Rádió-műsor

SZERDA április 14.

2. Látogatás a szatmárnémeti Nemzeti Munkaközponnában. 3. A szatmárnémeti Kálvin-tér bástyái között. 3.35 A szatmárnémeti Iparosotthon Dalköre. 3.50 A szatmárnémeti magyar görögkatolikus egyház. 4.05 Szórakoztató zene. 5. Zenesorozat. 5.30 Boross István magyar nótákat énekel. 6. Honvédműsor. 7. A szatmárnémeti Kölcsey Társaság irodalmi és zenei estje. 8.30 Keringők szárnyán. 10.10 Filmdalok. 10.45 Szórakoztató zene.

Az elmaradt mérlegek és súlyok hitelesítését és javítását még elvállalom

KONDOR

Lakatos tanulóknak fiukat felveszek.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

A bunyevácok és a magyar vendégszeretet

A bácskai bunyevácokról nem egyszer hallottunk már és rendszeren a jómóddal kapcsolatban. Háromszáz éve laknak a magyar földön, sőt a legjobb magyar földön: nem csoda hát, ha az acélos buza a bőséges kukorica, a rengeteg sertés gazdaggá tette őket. Hol van ennyi vendégszeretet, mint nálunk, ahol minden idegen nációnak helyet kapott, meggazdagodott. De hol van annyi gyámoltalanság is, amely e mellett engedte a magyarok százezreit Amerikába vándorolni. A Nase Novine c. bácskai ujság most szinte eldicsekszik ezzel a jómóddal; egyben lojálisan megállapítja, hogy szegényen jöttek be, de a magyarság lehetővé tette, hogy itt zavartalanul nemzeti, népi és kulturális életet folytassanak. Készséggel elismeri, hogy ez a lehetőség ma is fennáll részükre és a magyar uralom alatt fejlődésük biztosítva van a jövőben is. Ebbe a szép vallomásba belecsendül a trianoni béke hangja s az a láрма, amely az elnyomást ordította azután is Genfben. Ott szívesen meghallgatták ezt az állítólagos jajszt, de ki hallja meg, ha maguk a bunyevácok tesznek hitet és vallomást a magyar vendégszeretetről!

**Fehér
üvegtörmelléket
minden mennyiségben
veszek**
Wilkesz Pál Toldi-tér 2

◀▶ M O Z I ▶▶

**„A kozákok kapitánya”
Bulyba Tárász**

a Hungária-Mozgó új műsora. A film külső felvételei Magyarországon, a Hortobágyon és Sárospatakon készültek. Mintha egy vén tamburás zengené a kozákság dicsőségét, olyan ez az eposz, melyet az oroszoknál ugyanaz a romantika vesz körül, mint nálunk a betyárvilág.

Bulyba Tárász olyan jellem, amilyen csak a XV. században fejlődhetett ki. Európa egyik félvad zugában. Török, tatár, bősörmény kergette, hozzászólt, hogy egyenesen szembenézzen minden bajjal és elfelejtse, hogy félelem is van a világon. A békés szláv városok helyén, melyeket felperzselték a tatárok, kozák falvak keletkeztek és azokban állandóan harci láng égett a pogányok ellen. Ma már tudjuk, hogy Európát két nép mentette meg: a magyarok a török veszedelemtől és a kozákok a tatárjárástól. Főszerepben Harry Baur és Danielle Darrieux.

Csak filléreket adsz, ha hadigondozási bélyeget használsz levelezésedhez, ezeket használd!

A MAI NAP

A HÖMÉRSEKLET

reggel 7 órakor + 5 délelőtt + 18 fok volt

Magyar hősök

Talpraesett ügyes intézkedésével és kiemelkedő bátorságával tüntette ki magát a Donmenti harcokban Bódvai József szakaszvezető. 1942. december 13-án honvédekünk vakmerő vállalkozást hajtottak végre a velük szemben lévő bolsevisták ellen. Ebben a vállalkozásban Bódvai József szakaszvezető az előrenyomuló század bal szárnyszakaszát vezette. Az ellenség dühös és elkeseredett védekezése ellenére is feltarthatatlanul törtek előre honvédekünk s Bódvai szakasza már több kisebb és nagyobb földerődöt foglalt el lendületes rohammal, amikor észrevette, hogy a vállalkozó kötelék balszárnya ellen mintegy szakasz-erejű ellenséges csoport indult meglepetésszerű ellentámadásra.

Bódvai, bár maga is súlyos harcban volt, szakasza egy részét az ellen a bolsevista csoport ellen fordította. Vad kezitusa fejlődött ki, amelyben az elszántan viaskodó honvédek maradtak felül s az ellenséges csoport maradványai rövidesen menekülésbe kezdtek. Bódvai szakaszvezető e fegyvertényével tette lehetővé, hogy a vállalkozó csoport továbbra is folytathassa eredményel fejezhette be feladatát.

— A német vegyésznek sikerült egy újfajta ruganyos műanyagot előállítani, amely főként cipőtálpak készítésére alkalmas. Az új műtálp sokkal tartósabb, mint a régi bőrtálp, míg ugyanis a bőrtálp járó tartósága csupán 700 km. a bunáé 1400 km. az új fajta műtálpal 2400 km.-t lehet megtenni. A „P” cipőtálp — így nevezik az új műanyagból készült talpat — tehát nagy jövő előtt áll.

— Az idén ötszáz teherautót hozunk be külföldről. Ez a behozatal valószínűleg letöri a használt teherautók túlzottan magas árát. Van olyan teherautó, mely használt állapotban 75 ezer pengőbe kerül, az új ára viszont csak 37 ezer pengő. Az idén eladásra kerülő teherautók vevői két éven belül nem adhatják tovább a teherkocsikat. A behozatalból elsősorban a közületek, mentőszervezetek, tűzoltóság és fontos vállalatok részesednek.

— Székszorulásoknál és az ezekkel járó felfuvódásnál, légzési zavaroknál, szívdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar rendbehozza, a gyomor-emésztést előmozdítja, a vérkeringést felfrissíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát!

Nyomatott a kiadó tulajdonos
Gátl Sándor könyvnyomdájában
Nagyszalontán, Toldi-tér 15. sz. alatt.
Telefon: 60.

Pénteken a nemigondozó is megkezdte működését

Hétfő óta nagyszerűen felszerelt tüdőbeteg gondozó működik Nagyszalontán. A nemibeteg gondozó Balaton Zoltán dr. városi főorvos vezetésével pénteken kezdte meg működését. Rendelést minden hétfőn, szerdán és pénteken fog tartani, mégpedig a déli órákban 11 és 1 óra között. A tüdőgondozó — mint azt már jelentettük — ugyanezen

a napokon rendel délután 5 és 7 óra között. Mindkét intézmény a közalapok gondozottjait, például az OTI tagokat, a város szegénységi bizonyítvánnyal ellátott szegényeit ingyenesen kezeli. Magánbetegeket is kezelnek. Ezek kezelése a legminimálisabb díjazás mellett fog történni. Erre nézve még majd közölni fogunk tudósítást.

Szegény diákok támogat a nagyszalontai Hitelszövetkezet

A nagyszalontai Hitelszövetkezet legutóbb megtartott közgyűlése Szahmáry József indítványára egyhangú határozatot hozott arról, hogy 400 pengőt fordít hozzájárulás címén egy szegény tehetséges gyermek taníttatására.

A közgyűlés határozatát jóváhagyás végett felküldték a budapesti központnak. Ennek megtörténte után döntenek afelől, hogy melyik intézménynek adják át a 400 pengőt.

Május elsején lesz a siket-néma esküvő

Jelentettük már, hogy ritka házasságkötés színhelye fog lenni a nagyszalontai anyakönyvi hivatal: egy siket-néma pár köt házasságot. Most közölhetjük, hogy ez a házasságkötés május elsején fog megtörténni. A vőlegény Ötvös Mihály, aki már

régebben tiszafüredről származott Nagyszalontára, 1914-ben született. Menyasszonya Major Ilona, 1924-es születésű. Mindketten májusban látták meg a napvilágot. A vőlegény 16-án, a menyasszony 2-án. Esküvőjük elsején lesz. A „tolnács” egyik rokonuk lesz.

Két hétre kifüggesztik a városházán a szántóföldi kataszteri tisztajövedelem lajstromát

Két hétre kifüggesztik a városházán a szántóföldi kataszteri tiszta jövedelem lajstromát. Erre vonatkozóan egy ma kiadott polgármesteri hirdetmény közzétételével, hogy a beszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos gazdálajstromok a városháza földszinti 13-as számú irodahelyiségben (kataszteri nyilvántartó irodában) 1943. évi április hó 15-től 30-ig terjedő időben a hivatalos órák alatt, délelőtt 8 órától délután 1 óráig közszemlére ki vannak téve.

A város területén lakó földbirtokosoknak nyilatkozniuk kell, a közszemléretétel ideje alatt arra vonatkozólag, hogy ingatlanukon maguk gazdálkodnak-e vagy ingatlanuk használatát másnak bérbe adják-e.

Tudniuk kell a földbirtokosoknak, hogy amennyiben a földbirtok részben vagy egészben használatban van, felelősséget vállalnak a gazdálajstromban leendő bejegyzés végett használati díjakkal és felelősséggel egyidőben és együttesen jelentkezniük és

hozzák magukkal a bérletre vonatkozó szerződéseiket is, mert az a földtulajdonos, illetve földbirtokos, aki akár használati díjat akár felelősséggel a gazdálajstromba bejegyezteni elmulasztja, úgy tekintendő, mint aki a földbirtokon saját maga gazdálkodik és ebben az esetben az egész szántóföldi ingatlana utáni beszolgáltatási kötelezettség a földtulajdonost (használati díj, a föld birtokosát stb.) fogja terhelni.

A munkatorlás elkerülése végett és abból a célból, hogy a bejelentésre kötelezettek minél kevesebb idővesztéssel intézhessék el bejelentéseiket, a jelentkezési sorrendet a következőkben szabályozták:

I. kerület április 15—16. II. kerület április 17—19. III. kerület április 20—22. IV. kerület 23—24. V. kerület április 27—28. VI. kerület április 29. A tanyai lakosok valamint a román telepes földekből és a román állami rezervaföldekből használati díj április 30-án jelentkezzenek.

Börtönbüntetést kaptak a repülőgép-akció Szalontán járt szélhámosai

Tavaly két szélhámos járt Nagyszalontán, akik „Repülőgépet Erdélynek” jelszóval hamisított gyűjtővelekkel adományokat gyűjtöttek. Nagyobb összeget sikerült így összegyűjteniük. Más városokban is jártak és a pénzt, több ezer pengőt saját céljaikra használták fel.

Mindenütt a legjobb ajánlólevelekkel tévesztették meg a közönséget, mindaddig, amíg a debreceni rendőrség le nem leplezte őket. Ladó Lajos rovtomultu fiatalember és Kurucz József voltak a szélhámosok.

A kolozsvári törvényszék most ítélke-

zett felettük és a terhelő bizonyítékok, illetve tanuvalomások alapján Kurucz Józsefet 8 havi börtönrre és 4 évi jogvesztésre, Ladó Lajost, aki székely szolgalegényből „iró” lett és füzetek is jelentek meg, 6 havi börtönrre és 3 évi jogvesztésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Hitler vezér és kancellár vitéz Jány Gusztáv vezérezredesnek a 2. hadsereg parancsnokának a német vaskereszt lovagkeresztjét adományozta. A magas kitüntetést Kitzinger repülő tábornok, mint a Führer megbízottja személyesen adta át vitéz Jány Gusztávnak.

HUNGÁRIA-MOZGÓBAN ma este fél 8 órakor csak egy napra
Bulyba Tárász (A kozákok kapitánya)

Történelmi dráma a XV. századból. A film külső felvételei Magyarországon a Hortobágyon készültek. **Harry Baur, Danielle Darrieux.** Új hirdő. Jön: **OPERETT**

Megfojtotta áldott állapotban lévő feleségét

Zomborból jelentik: Bestiális kegyetlenséggel gyilkolta meg áldott állapotban lévő feleségét Krajicsik József negyvennégyéves vajszi napszámos. A szerencsétlen asszonyt addig verte és fojtogatta, míg kiszenvedett.

Krajicsik József iszákos ember volt, aki gyakran bántalmazta feleségét és az öthónapos állapotban lévő asz-

szonyt legutóbb is annyira összeverte, hogy ágyának esett. A kritikus napon szintén ittasan ment haza, két kisgyermekét átküldte a szomszédokba, majd nekiesett az ágyban fekvő feleségének, ütötte és verte és végül megfojtotta. A gyilkosságot a szomszédok fedezték fel, azonnal értesítették a csendőrséget, a mely a bestiális embert letartóztatta.

Befejezéselőtti zsidó erdőbirtokok kisajátításának előkészítő munkálatai

Az átengedésre kötelezett zsidó mezőgazdasági ingatlanok hasznosítására, mint ismeretes az Országos Földhitelintézet kapott megbízást. E megbízás alapján az Országos Földhitelintézet saját kebelében külön birtokkezelési osztályt állított fel azzal a céllal, hogy ez az osztály állapítsa meg mindenkor, hogy az egyes zsidóbirtokok hasznosítása haszonbérbeadás, vagy pedig az intézet által házikezelésbevitel útján történjék-e. Mindkét esetben csak a 100 holdon felüli birtokok bérbeadásáról, vagy a házikezelésbeviteléről van szó, miután az 5-100 holdas zsidóbirtokok kezelését, illetve szétosztását a Vitézi Szék vette át.

Az Országos Földhitelintézet meg-

bízásának eleget téve, az átengedésre kötelezett zsidóingatlanokból átveendő mintegy 300.000 holdból a múlt év október elejétől, amikor a megbízást megkapta, a múlt év végéig, már mint egy 80.000 holdat hasznosított, részben saját kezelésbe való átvétel, részben pedig haszonbérbeadással.

A zsidó erdőbirtokok hasznosítására más intézkedések történtek. Ezek szerint maga az állam veszi át a zsidó tulajdonban lévő erdőbirtokokat. A zsidó erdőbirtokok kisajátításának munkálatai már szintén előrehaladtak.

Honvédeink hősi harcát segíti a hadigondozási bélyegek használatával!

Mennyit kell fizetni a lakbérek után a légítámadások kártalanítására a lakónak és a háztulajdonosnak

Szerkesztőségünket több ízben megkeresték olvasóink azzal a kéréssel, hogy ismeressük a légítámadások következményeinek elhárítása s ezzel kapcsolatos jogviszonyok rendezése tárgyában kiadott rendeletet, amely kártalanítási alap létesítéséről rendelkezik.

A városok bombázásával kapcsolatosan már annakidején felmerült jogi kérdés volt az, hogy a megrongált házak tulajdonosait ki kártalanítja, mert hiszen legtöbb ház tűz ellen van biztosítva. Az állam gondoskodik a magánosokat ért vagyoni csapás kártalanításáról. Természetesen ezt az összeget nem vállalhatja egyedül az állam és a kiadások egy részét maguknak az érdekelteknek — vagyis a lakónak és a háztulajdonosoknak — kell megtéríteni.

Most már életbe lépett a rendelet, amely szerint a házadó alá eső ingatlanok a nyers házbérjövövedelem, illetőleg haszonérték 4 százaléka, míg az 1940. XXII. tc. 12 §-a kisközségekben és legfeljebb 10.000 lakosú nagyközségekben azok után a lakóházak után, amelyek legfeljebb kétszobából és mellékhelyiségből állanak és melyeket a tényleges birtokosok maguk használják és a házadót a fenti t. c. alapján fizetik a házadó husz százalékat fizetik hozzájárulás címen.

A fenti rendelet módot nyújt a háztulajdonosoknak, hogy a kártalanítási hozzájárulás terhének részbeni viselését a bérlokra hárítsák. A háztulajdonos, ha a bérlo a bérlemény után rögzített (1939 szeptember 1.), vagy az illetékes miniszter engedélyezésével felemelt bért fizeti, a bérösszeg 3. százalékat, egyéb esetekben pedig a bérösszeg 1. százalékat a rendelet hatályba lépése után járó bérrel felül bérpótlékként követelheti.

Ez az utóbbi 1 százalékos levonási lehetőség igen ritkán fordul csak elő, mert ez

főleg csak az új házakra vonatkozik. Miután ezt a kártalanítási hozzájárulást 1943 január hó 1-től kezdve számolják, tehát visszamenőleg is követelheti a háztulajdonos a lakótól és pedig az 1943 évi április, május és június havára járó bér után a bérloktól kétszeres összegű, tehát 6-6 százalékos, illetőleg 2-2 százalékos bérpótléket követelhet, miután az április hónapban a januári és május hónapban a februári és június hónapban a márciusi bérpótléket is követelheti.

Ez azért van így, mert csak igen kevesen voltak olyanok, akik régebben tudtak volna erről a rendeletről és április előtt senki sem számított fel térítési pénzt a lakóktól.

Igy van ez az alábbi példánál, amikor is a lakó olyan lakásban lakik, melynek bére a 1939 szeptember 1-től nem változott.

A havi lakbér 20 pengő ennek a három százalékat kell a lakónak fizetni, vagyis 60 fillért. Tekintettel azonban arra, hogy mondjuk áprilistól számítva fizettünk a lakóval hozzájárulást, tehát akkor három hónapig (áprilistól májusig) havonta nem három, hanem hat százalékat, vagyis 1 pengő 20 fillért kérünk. Juliustól kezdődőleg viszont megint csak 3 százalék, vagyis havonta 60 fillér lesz a kártalanítási hozzájárulás a lakók részéről.

Ezt az összeget ha a háztulajdonos kéri akkor a lakónak ki kell fizetni, annál is inkább, mert a háztulajdonosoknak is ki kell fizetni a négy százalékat az összes jövedelem után.

SPORT

Ma délután fél 5 órakor NSC edzés. Tekintettel a vasárnapi nagyon fontos bajnoki mérkőzésre, pontos és teljes számú megjelenést kér az Intéző.

Nagyváradi lesz a Tisza-család geszti pálmakertje

A gróf Tisza-család Geszten levő pálmakertjét harminckét gyönyörű pálmával felajánlotta Nagyvárad városának azzal a kikötéssel, hogy a pálmák közül néhányat a Tisza-szobor körül helyezzenek el.

32 holdon gazdálkodik egy 13 éves fiú

Vichy, Petain francia államfő érdemkeresztjével tüntette ki Augustus Romuel 13 éves amberti fiút, a mezőgazdaság fejlesztése terén szerzett érdemeiért. A fiú atyja hadifogságban van, anyja súlyos beteg és a gyermek egyedül mintaszerű gazdálkodást folytat 32 hold földjűkön a fegyverszünet megkötése óta. A kitüntetést küldöttség nyújtotta át a legfiatalabb mintagazdának.

Használja a hadigondozási bélyegeket!

— Gyümölcsfák permetezését nem lehet a naptári időhöz alkalmazni, hanem a rügyek, hajtások és termés fejlődéséhez és a betegség, kártevők fellépéséhez alkalmazkodunk. A fejlődés fokozatait és a permetezés idejét képekkel ábrázolja és érthetővé teszi, valamint a szőlő legegyszerűbb oltásmódját, az amerikai almafajtákat, a levéltetvek elleni védekezést, a rézgálic egyszerű felhasználását, a konyhakert, baromfiudvar egyszerű teendőit ismerteti a Magyar Gyümölcs legújabb száma, melyből egy alkalommal, lapunkra hivatkozással, ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Vilmos császár-ut 76.

Apróhirdetések

Nagyvárad központi 3 szobás lakásmat elcserélném szalontai ugyanilyenre, magán házban. Értekezni Bagossy és Bódy textilt kereskedésében. 3-3

Eladó egy komplett férfiszoba és ebédlő, azonkívül egyéb különálló butorakok. Megtekinthetők mindennap déli 12 óráig. Mussolini-ut 3. 2-3

Kiadó 2 szoba, konyha magánlakás mellékhelyiséggel azonnal. Kálvin-utca 46. szám alatt. Értekezni ugyanott folyó hó 14-én és 15-én lehet. 2-3

Bejáró fiatal mindenestől felvesz Döméné. Baross-tér 1.

Elveszett Mártha Lajos három zöld cukorjegye és egy petróleum jegye. Idegennek felhasználni tilos. Száma M. 181. Megtaláló csak a jegyeket adja be a közéletmentési hivatalhoz.

Eladó 1000 darab vályog. Lovassy Sándor Zrínyi-utca 9. Ugyanott kömüves tanuló felvétetik.

Eladó 350 literes boroshordó. Bezerédi-utca 2. (Tenkei-utí uttelep.)

Egy vagy két fiút géplakatos tanulónak felvesz Rácz István, Széchenyi-utca 17. 1-2

Egy kocsist azonnal alkalmazok. Dobó-utca 58.

A pályaudvarról egy vidéki menő lép ki a sötét utcára. Tétovánél körül, azután batyuival megrakva elindul az uton. Megy, mendegél, végül egy rendőrhöz ér. Odamegy hozzá és megszólítja.

— Mondja Ielkem, merre van itt a fekete-piac?

60 a Nagyszalontai. Az Ujság telefonszáma.